

říjen 2008 • ročník 6. • číslo 24

neprodejně – zdarma pro členy

Věstník

Společenstva uměleckých kovářů a zámečnicků
a kovářů–podkovářů Čech, Moravy a Slezska

- Reportáže z akcí
- Rychlé kalkulace výplní
- Můžeme mít technické plyny i výhodněji?
- O sdružování kovářů a podkovářů v ČR

Luxus nebo šmejd?

Poslední dobou se umírněje prudký nárůst zakázek ve stavebnictví mj. z důvodu větší opatrnosti bank při poskytování hypoték.

A na trhu se začíná objevovat situace, kdy lidé (zákazníci) ztrácejí zájem o zboží či výrobky průměrné kvality či méně známých značek. Volí dnes buď nejlevnější šmejd nebo věří ve vyšší kvalitu luxusního a značkového zboží. Na druhou stranu lidé v obavě z inflace (ztráty hodnoty peněz), se snaží investovat do „trvalejších hodnot“, kterými může být třeba i kvalitní kovářská práce. (např. nových osobních aut se prodává víc i když se očekával opak).

Tomáš Blažiček

POZVÁNKA NA SEMINÁŘ

Podpora podniků na dosah ruky

- **povrchové úpravy kovů s praktickými ukázkami**
- **materiálové normy v ČR a Evropské unii**
- **představení sítě Enterprise Europe Network a jejich služeb**

Seminář se koná

**v sobotu dne 29. 11. 2008
od 9 do 16 hod.**

v dílnách Technického muzea v Brně, Purkyňova 105,
612 00 Brno (www.technicalmuseum.cz)

Účast na semináři je při registraci předem bezplatná.
Zaregistrujte se na e-mailu: info@kovari.org
nebo na tel.: 721 601 166

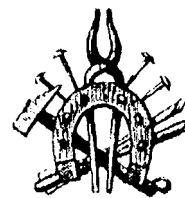
Seminář se koná za podpory Enterprise Europe Network - Podpora podniků na dosah ruky.

Podkovářství

11. kongres podkovářů a veterinářů v Kreuthu

Ve dnech 23.–25. října 2008 se zde sešlo více jak sedm stovek podkovářů z celé Evropy. Jde o jednu z největších akcí v krásném prostředí sportovního zařízení pro jezdecké sporty a chovatelské zájmy.

Každý den v dopoledních hodinách probíhaly přednášky, ve kterých se střídali přední světoví veterináři a podkováři. Po obědě nastala praktická ukáзка kování na několika pracovištích, zde podkováři předváděli řešení vzniklých problémů na končetinách koní.

Mimo tato předváděcí místa, byly zde vyhodnoceny pojezdné podkovárny a majitel té nejlepší byl odměněn kovadlinou. Každý účastník měl možnost u velkého množství stánků nakoupit podkovářské nářadí a materiál od renomovaných firem z celé Evropy.

Kreuth je nedaleko Ambergu, což není od hranic se SRN tak daleko a cesta rychle ubíhá po dálnici.

Mezi všemi demonstrujícími mě osobně zaujal francouzský podkovář DENIS LEVEILLARD.

S tímto podkovářem jsem se domluvil a on přislíbil účast na podkovářských dnech 28. a 29. března 2009 v Jaroměři. Na kongresu předváděl určení zátěžového bodu kopyta a to bych chtěl, aby nám předvedl v Jaroměři pro širokou veřejnost podkovářů v ČR.

Zdeněk Vitek

Těšany

dědina na pomezí Hanáckého Slovácka a Brněnska

První písemná zmínka o obci je ve Zvíkovské listině z roku 1131. Těšany vznikli již v době Velkomoravské říše a lze předpokládat, že území bylo osídleno mnohem dříve, o čemž svědčí mnohé archeologická vykopávky. Nachází se asi 20 km jihovýchodně od Brna na výběžcích Ždánického lesa ve výšce 203 m nad mořem.

Na zdejší škole vyučoval v tehdejší dvojtřídce v letech 1886 – 1887 podučitel Alois Mrštík, který zde čerpal náměty pro své knihy. Podle příběhu, který se odehrál v Těšanech, napsal spolu se svým bratrem Vilémem vesnické drama „Maryša“.

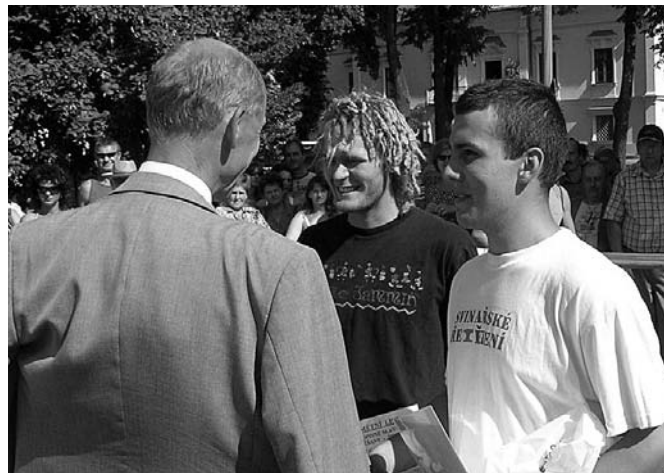
V této krásné obci se sešli již podeváté při národopisných slavnostech 6.–7. září 2008 mladí kováři, aby poměřili své dovednosti v soutěži **MLADÝ TĚŠANSKÝ KOVÁŘ**.

Počasí se vydařilo a ani tropické teplo nebylo překážkou, aby si kováři roztopili výhně v historické těšanské kovárně a předvedli, jak řemeslo zvládli a vykovali díla na téma „SVĚTLO“. Soutěže se účastnilo šest dvojic a v časovém limitu dvou hodin vypracovaly díla pod názvy: OKNO – autoři Ondřej Nejdla a Miroslav Richtera, SVÍTIDLO – Roman Hrubý a Martin Doležal, OSVÍCENÍ – Antonín Juračka a Václav Vacík, UNAVENÉ SVĚTLO – Jan Rokš a Vojtěch Kraus, SVÍCEN – Jan Korčian a Jan Šeda, VÝPADEK SVĚTLA – Pavel Uedl a Jan Šerák.

Porota rozhodla a určila pořadí: **1. místo** Ondřej Nejdla a Miroslav Richter – **okno**, SŠř Jaroměř, **2. místo** – Roman Hrubý a Martin Doležal – **svítidlo**, SPŠ Brno, **3. místo** Antonín Juračka a Václav Vacík – **osvícení**, SPŠ Brno.

2

Říjen 2008 • ročník 6. • číslo 24

Další program byl velice pestrý a určitě každý si vybral něco pro sebe. Probíhala zde soutěž pro ženskou a mužskou družstva v hasičském sportu, ukázka podkování koní, ukázka zemědělské techniky, hraní a zpívání před kovárnou, cimbálová muzika „PRIMÁŠ“ a to nejkrásnější - předání stárkovského práva BABÁM - JSOU BABY PO DESETI LETECH LEPŠÍ ???

Zdeněk Vitek

90. VÝROČÍ VZNIKU ČESKOSLOVENSKÉHO STÁTU

Vyvrcholení Vlíčické jihočeské kulturní sezóny 2008 v Masarykových Lánech

V sobotu 25. 10. 2008 v Muzeu T.G.M. Lány **Společnost za pozitivní přístup k životu a aktivní odpor proti blbosti – Řád duševních rytířů Modré růže** ve spolupráci s Muzeem T.G.M. v Lánech a **Společenstvem uměleckých kovářů, zámečníků a kovářů podkovářů** uspořádala na podporu odkazu T.G.M. **Slavnostní předvečer Dne vzniku samostatného Československého státu**. Tuto kulturní událost přišlo podpořit více než 50 osobností a účinkujících.

Setkání osobností u T.G.M. bylo zahájeno položením růží na hrob T.G.M. a jeho rodiny a zalitím vlíčické lípy z České Kanady věnovanou T.G.M. a zakladatelům samostatného Československého státu. Příchozím hostům hráli „**Pamětníci svatojanských proudů**“ dobové písně. Slavnostní ráz večera umocnil nejen svým svátečním úbořem, ale hlavně uměleckým projevem **smíšený pěvecký sbor Buštěhrad**. V prostorách Muzea ozili Vítězslav Nezval, Václav Hrabě a Viktor Kalabis ústy **Václava Fikrleho, Kateřiny Eberlové** a strunami kytary **Dr. Jana Paulíka**. Pro důstojné pokračování slavnostního setkání osobností, tak jak by si to přál T.G. Masaryk byla připravena původní křesla a stůl do kterých v roce 1926 usadil prezident společnost pátečníků.

UŠETŘETE NA PŘEDPLATNÉM ČASOPISU HEPHAISTOS

Zvýhodněná cena 2300 Kč ročně pro členy společenstva a školy za předplatné německého časopisu **Hephaistos na rok 2009.**

(pro ostatní nabízíme předplatné za 2500 Kč).

Barevný časopis vychází 6x ročně v němčině se stručným výtahem z článků i v angličtině. Rozměr cca 32 x 24 cm, 80–100 stran.

Zájemci o předplatné nás můžete kontaktovat na e-mail:

info@kovari.org

Další info o časopisu (německy) najdete na:

www.metall-aktiv.de

Tentokrát na tato místa usedli **Prof. Mudr. Karel Lewit DrSc.** – zakladatel myoskeletální medicíny v ČR, nositel nejvyššího vojenského vyznamenání „Zlatého kříže ČR“, **Prof. Zuzana Růžičková** – národní umělkyně, nositelka Vyznamenání za zásluhy o stát v oblasti kultury, nositelka titulu Rytíř řádu umění a literatury Francie, světově proslulá cembalistka, **JUDr. Jiří Navrátil** – nositel nejvyššího světového skautského vyznamenání „Bronzový vlk“ a nedobrovolný znalec lágrů – uranových dolů Jáchymov, Mírova, Ilavy, Leopoldova a dalších za více než 10letého nespravedlivého věznění, člen II. Skautského oddílu Jaroslava Foglara, **Prof. Jaroslav Šaroun** – klavírní virtuóz a virtuózní pedagog, **PhDr. Bohumil Chochola** – ředitel gymnázia, pedagog a dobrá duše FOS a folklóru, **ing. Šimon Vondruška** – čelný představitel Společenstva uměleckých kovářů, zámečníků a kovářů-podkovářů, **Pavel Révay** – jeden z nejlepších uměleckých kovářů – sochařů v České republice. Autorské čtení z knihy „Královna cembala“ Prof. Z. Růžičkové a moudrá slova Prof. K. Lewita doplnilo udílení cen za rytířský čin. Tato byla také udělena Muzeu T.G.M. Lány za příkladnou péči o odkaz T.G.M., K. Klostermannovi in memoriam za laskavou tvář Šumavy a české srdce – a povýšení do Řádu duševních rytířů Modré růže pánů Prof. J. Šarouna a JUDr. J. Navrátila.

Program gradoval obdivuhodným famózním **koncertním vystoupením Prof. J. Šarouna.**

Po malé přestávce vyplněné „legionářským občerstvením“, tj. chléb se sádlem a čaj se samohonkou, následovala **vernisáž výstav soch a objektů**, kterou věnovali „**kováři státotvůrci**“ **Pavel Révay a Karel Huněk**. Vernisáž provázela zasvěcená slova ing. Š. Vondrušky a autentické tóny legionářských písní **Jaroslava Černockého**. Nepřetržitých šest hodin programu a diskuzí sledovali diváci a hosté z Českých Budějovic,

Písku, Prahy, České Kanady, Kladna a USA. Nejstarší účastník setkání, stále pracující Prof. K. Lewit byl o tři roky starší než Česká republika. Nejmladší Janě Klárce Čermákové bylo téměř půl roku. Nejvíce planetek mezi účastníky, ale také možná na světě objevila přítomná astronomka – Lenka Šarounová-Kotková. T.G.M. věnovala Společnost za pozitivní přístup k životu rúži Nette Ingeborg světového pěstitele Josefa Havla s přáním, aby na naší zemi kvetlo více rúží než blbosti. Večer se konal pod patronací pana K. Huňka, bez finanční podpory a zájmu veřejnoprávních institucí, médií a sponzorů. Děkujeme účinkujícím za nádherné kulturní zážitky, zaměstnancům Muzea T.G.M. za laskavou péči a Společnosti uměleckých kovářů, zámečnicků a kovářů-podkovářů za spolupráci.

— Karel Huněk, Kladno; foto: www.os-vlcickydvorec.net

Cena města Jihlavy Alfredu Habermannovi

Vážení kolegové, musím ještě oznámit, že Alfredu Habermannovi byla udělena Cena města Jihlavy.

Bohužel již jí nestačil převzít, tuším že jí přebírala rodina. Za zmínku stojí i báseň jeho syna Libora kterou zaslám.

„Stařec a kovadlina“ – Libor Habermann

Kov a oheň s duší spjat.
Už do kolébky sudičce,
Hefaistův vlas spad.
Než k dílu kovářskému se dal,
kus světa prošel
snad i dál.

Tvář načrtla mu příroda,
z bohatých kořenů stromů.
Rval zkázy času ze železa,
aby krása vyšla navenek.

Stařec táhne kovadlinu dál
a jako kříž se leskne,
když s ní promlouvá.

S pozdravem Petr Fischer

Kováři hřebíků z městečka Sulz v kantonu Aargau

Svěží vzduch v jednotvárnosti pro duši

Platí za nejstarší specializované kovářské řemeslo - kování hřebíků. Díky malé velikosti výrobků mohlo být totiž provozováno bez vodní energie přímo v domácí dílně. Takto tomu bylo i ve Švýcarsku, svého času chudé agrární zemi. Hledač stop starých řemesel pro HEPHAISTOS, Josef Moos, si vyzkoušel v městečku Sulz v Aargau tuto profesi a navštívil zdejší kovárnu hřebíků.

Byli to vystěhovalci ze Schwarzwald, kteří v 17. století opustili svá neúrodná pole a usadili se jižně od horního toku Rýna v údolí Sulz v kantonu Aargau. S sebou přinesli nejen svou pověstnou švábskou píli, ale také řemeslo kování hřebíků, k čemuž také uměli dovedně využívat výskyt železa ve zdejších úzkých údolích. Už staří Římané zde na začátku našeho letopočtu získávali železnou rudu, muzeum římské kultury v nedalekém městě Augst u Bazileje ukazuje množství nálezů římského kovodělného řemesla.

Kováři hřebíků nepotřebují vodní energii pro kladiva a foukací měchy, neboť jejich výrobky jsou malé a lehké a pro jejich výrobu stačí pouhé ruční kladivo a šlapací měch. Kovárna hřebíků v Sulzu je posledním zbytkem ještě na začátku 20. století kvetoucí „hřebíkové kultury“. Dobrých 80 dílen se nacházelo v údolí a na okolních vrších. Většinou byly provozovány chudými rolníky a domkáři jako vedlejší způsob obživy, který ovšem neskýtal příliš vyhlídek na zbohatnutí. Zisk strčili do kapsy zakladateli a obchodníci s železem v blízkém městě Fraunberg, kteří kovářům dodávali výtokový zbytek (zvaný „Zain“), pro tento účel litý do tyčí, a také uhlí, a kterým kováři hřebíků své výrobky po tisících dodávali.

4

Říjen 2008 • ročník 6. • číslo 24

FERRUM

PLZEŇ s.r.o.

sady Pětatřicátníků 31, 301 17 PLZEŇ

PRODEJ HUTNÍHO MATERIÁLU

www.ferrum.cz

S technickým vývojem a jeho výrobky se měnily i druhy kovaných hřebíků. Zatímco na začátku rozvoje řemesla se vyráběly pouze hřebíky pro použití v domácnosti, na dvoře a pro podkovy pro pracovní koně, tak už v průběhu 19. století strmě vzrostla v důsledku četných válek potřeba hřebíků do bot. Obuv s hřebíky - i horské boty, když lezení po horách přišlo do módy - se postarala o dočasný rozmach řemesla, až do té doby, kdy zavedení gumových podrážek nadobro ukončilo tradici kovářů hřebíků v údolí Sulz. Již masová výroba hřebíků v mechanizovaných dílnách od začátku 19. století se postarala o veliký úbytek tradičních kovářů, konečným „hřebíkem do rakve“ tohoto řemesla byl postoj do té doby téměř soběstačného švýcarského hospodářství, které již více nepomáhalo kovářům hřebíku nacházet odbyt pro své výrobky.

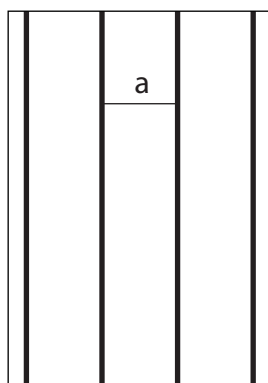
Kovárna hřebíků v Sulzu se stala pomníkem řemeslné kultury, ovšem zdaleka ne mrtvým muzeem, nýbrž plně funkční dílnou, ve které se dokonce ještě občas pracuje. Sice jen jako atrakce pro návštěvníky a v rámci lidových slavností, ale přesto se místní spolek kovářů hřebíků snaží udržet dílnu při životě a v aktivním provozu.

Když náš zpravodaj Josef Moos vyhledal vedení tohoto spolku, setkal se se třemi staršími, ale stále aktivními pány, ze kterých dva ještě ovládají řemeslo kování hřebíků. S Walterem Steinacherem, pilným vedoucím dílny, a Erichem Ruedem, prezidentem místního spolku kovářů hřebíků, kterého ovšem v blízké budoucnosti nahradí ve funkci Ewald Kalt. Oba pánové spolu přivedli ještě Richarda Stutze, kováře, který je ještě schopný za hodinu vykovat velké množství hřebíků do bot, stejně jako dlouhá řada jeho předchůdců, s tradičními nástroji a tradičním postupem.

Kovárna hřebíků v Sulzu je malá, malebná dílnička se dvěma kovadlinami pro hřebíky po stranách jedné výhňe se šlapacím měchem. Na stranách visí vzorové hřebíky, doplněné obrázky z minulosti zdejší kovárny. Nástroje a příslušenství, se kterým se dříve pracovalo, téměř nechybí: různé druhy železa (neboť každý druh hřebíku má indiv. vlastnosti), váhy, kladiva, buben na čištění a malé zařízení na vlastní výrobu hřebíkového železa, které dříve spolu s dovedností vykovat přesně zadaný počet hřebíků patřilo k mistrovským kouskům kováře hřebíků.

Samotné zhotovení hřebíků probíhá stále podle starého vzoru, který zřejmě ovládali již starořímské kováři. Toto řemeslo prodělalo zprůměrnění dlouho před průmyslovou revolucí. Neexistoval kontakt mezi výrobcem a spotřebitelem, nýbrž stalo se dodavatelským řemeslem, se všemi nevýhodami tohoto stavu. Velcí továrníci dodávali výtokové železo zakladačům (překupníkům), tito jej předali kovářům hřebíků a posléze od nich také odebírali hotové výrobky. Nebylo prostoru pro individuální výrobu, forma byla přesně určena účelem - a vzorovými tabulkami na stěnách. Cenu určovali překupníci. Velký počet kovářů hřebíků v chudých oblastech zapříčinil přebytek nabídky, což silně snižovalo cenu. Ve Švýcarsku bylo ještě město Vallorbe severozápadně od Ženevy centrem kování hřebíků, které pokrývalo domácí národní spotřebu.

(pokračování na straně 6)

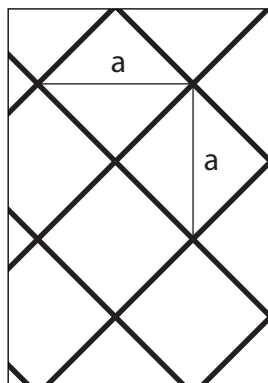
VÝPLŇ: Rovné tyče

a=
100 mm
150 mm

Spotřeba materiálu na metr čtvereční (+metry na rám)

11 + 2 m
7 + 2 m

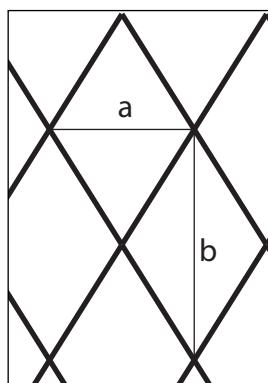
Např. kulatina Ø 20 mm při rozteči 150 mm vychází cca 22,23 kg/metr čtvereční včetně rámu a čtyřhran 12x12 mm rozteč 100 mm cca 14,69 kg/metr čtvereční.

Kosočtverec

a x a
150 x 150 mm 19 + 4 m
200 x 200 mm 14,2 + 4 m
300 x 300 mm 9,5 + 4 m

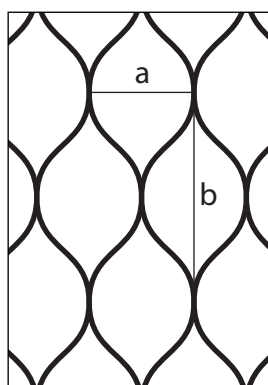
Např. čtyřhran 14x14 mm (1,54 kg/m) a rozteč 150x150 mm vychází cca 35,42 kg/metr čtvereční včetně rámu.

Kosočtverec

a x b
150 x 300 mm 15 + 4 m
200 x 330 mm 11,7 + 4 m
270 x 370 mm 9,2 + 4 m

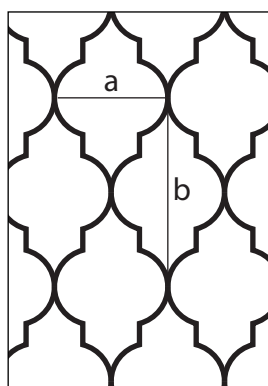
Např. čtyřhran 20x20 mm (3,15 kg/m) a rozteč 270x370 mm vychází cca 41,58 kg/metr čtvereční včetně rámu.

Vlnky

a x b
150 x 300 mm 15,5 + 4 m
200 x 400 mm 11,6 + 4 m

Např. plochá ocel 20x10 mm (1,57 kg/m) a rozteč 200x400 mm vychází cca 24,5 kg/metr čtvereční včetně rámu.

Prolamované vlnky

a x b
150 x 250 mm 17,1 + 4 m
200 x 330 mm 12,9 + 4 m

Např. čtyřhran 10x10 mm (0,785 kg/m) a rozteč 150x250 mm vychází cca 16,5 kg/metr čtvereční včetně rámu.

Rychlé kalkulace výplní

Často se mluví o tom, jak je přesnost kalkulace ale i rychlost reakce na poptávku důležitá pro náš úspěch na současném trhu. Abychom ceny zbytečně moc nenadsazovali, ale zároveň ani nedali cenu tak nízkou, že se nám nezaplátí ani materiál a provozní režie, natož naše vlastní práce. V pozici řemeslníka nejsme jako obchodníci, kteří předem ví, že koupí za 70 a prodají za 100 nebo za 150.

Připravil jsem proto, doufám, co nejjednodušší tabulku, která by nám měla urychlit výpočet množství potřebného materiálu. Najdete zde podle náčrtku jednotlivé typy výplní a orientační délky materiálu, potřebné na výrobu 1 metru čtverečního. Dále několik příkladů kolik kilo železa potřebuji na metr čtvereční a zjednodušenou váhovou tabulku často používaných tyčí při kovářské práci. Jediné co si musíte doplnit sami je cena za kolik kupujete kilo železa, tu v tabulce kvůli velkým výkyvům neuvádím.

Z tabulek vyplývá že váha materiálu může být i bez dalších zdobných prvků a doplňků od cca 10 kg do cca 60 kg na m² výplně – počítá se i s rámem na každý metr čtvereční. **Výsledné váhy musíme považovat za orientační, ale je důležité že při takto rychlém výpočtu neodhadneme materiál např. 10x nebo 20x více či méně.**

Doporučený přídavek na prořez materiálu je cca 20 procent. V případě nevýhodných délek tyčí (např. 2,1 m či 3,2 m) může prořez dosáhnout až 35 % - 45 %.

Tomáš Blažiček

Čtyřhran váží 1 m

10 x 10 mm -> 0,785 kg/m
12 x 12 mm -> 1,130 kg/m
14 x 14 mm -> 1,540 kg/m
20 x 20 mm -> 3,150 kg/m
25 x 25 mm -> 4,910 kg/m
30 x 30 mm -> 7,070 kg/m

Kulatina váží 1 m

Ø 10 mm -> 0,617 kg/m
Ø 14 mm -> 1,210 kg/m
Ø 20 mm -> 2,470 kg/m
Ø 30 mm -> 5,550 kg/m
Ø 40 mm -> 9,870 kg/m
Ø 50 mm -> 15,4 kg/m

Ocel plochá váží 1 m

16 x 6 mm -> 0,754 kg/m
20 x 5 mm -> 0,785 kg/m
20 x 8 mm -> 1,255 kg/m
20 x 10 mm -> 1,570 kg/m
30 x 5 mm -> 1,180 kg/m
30 x 8 mm -> 1,880 kg/m
40 x 5 mm -> 1,570 kg/m
40 x 8 mm -> 2,510 kg/m
40 x 10 mm -> 3,140 kg/m

Výroba hřebíků je velmi jednoduchá, ritualizovaný průběh činnosti dovolují i zaučeným pomocníkům či dokonce ženám a dětem zvládnout umění kování hřebíků v krátkém čase až do mistrovství. Tyč železa se zahřeje v ohni, načež se vkládá ještě jedna (odtud přísloví „mít vždy 2 želízka v ohni“). Tyč se zašpicuje, usekne až na malý kousek, špička se strčí do hřebíkové formy, tyč se odlomí a zformuje se hlavička. Pružina na spodní straně formy, opatřená špičkou, která sahá až do vývrtu pro špičku, potom vyprostí hřebík z formy, nebo se hřebík ochladí natolik, až sám vypadne.

Tento proces se opakuje až tisíckrát za den. Není tedy divu, že kováři hřebíků jsou často proslulí jako nadšení zpěváci a konzumenti lihových nápojů. Monotónní, téměř automatická práce potřebuje ventil, který osvěží duši. Na jednotvárnosti kování hřebíků se shodují zprávy ze všech center tohoto řemesla, od Dambachtalu ve Štýrsku přes Adenau v pohorí Eifel až po Schmalkaldsko v Durynsku, německé centrum kování hřebíků.

Většinou se řemeslo provozovalo v malých dílničkách, ta v Sulzu je krásným příkladem, je zachovalá a používána. Na mnohých jiných místech již dílny zmizely nebo dožívají zbytek své existence jako málo navštěvovaná muzea, jako např. v Allgaeu.

Sulz slouží též jako krásná ukázka záchrany tradičního řemesla z dob rukodělné tradice výroby do moderních časů. Ve starých kopárnách, i když jsou umístěny v prostorách novostaveb, se musí pracovat, jinak ztratí svůj účel. Kovárně v Sulzu tedy přejme, ať zde ještě dlouho zachovává tradici tohoto specifického řemesla. Dílna je pro návštěvníky, od zajímavějších se laiků po mistry kovářského řemesla, díky péči a angažmá Waltera Steinachera stále otevřena.

Pozn. k textu:

V regionu, kde si kováři již od dob starých Římanů vydělávají svým řemeslem na chleba, udržují 3 pánové (Walter Steinacher, Erich Ruede, Ewald Kalt) tradici starého řemesla stále naživu.

Richard Schutz ovládá ještě umění kování hřebíků do bot. Speciálním nářadím, které je v Sulzu zachováno, vyhotoví za hodinu velké množství těchto hřebíků. Veliké spektrum rozmanitých v Sulzu vyráběných hřebíků ukazuje vzorová tabule, historické ukázky hřebíků do bot obsahuje katalogový list na levé straně.

Překlad z časop. Hephaisstos pro společenstvo zajistil Petr Zajíc

VELKÁ ČÍNSKÁ ZEĎ

je 70 km severně od Pekingů

Velká čínská zeď se táhne od východu provincie Liaoning až do pouště Gobi. Badaling je její nejhezčí část, turisty nejvíce navštěvovaná.

Její výstavba byla zahájena za vlády císaře Chin Š-chuanga, (207 – 221 př. n. l.) jenž poprvé sjednotil Čínu. Stavba je dle odhadů cca 6000 km dlouhá. Vine se po hřebenech hor, v průsmycích, zalesněných kopcích, je 6 metrů široká,

v základech kamenná a vrch stavěný z cihel. Je pravidelně přerušována strážnými věžemi.

Z počátku to byly ochranné valy jednotlivých království, které byly později propojeny. Tato zeď nikdy nesplnila svůj obranný účel do důsledků. Fungovala však dobře jako světelná, nebo zvuková pošta k předávání signálů o nepříteli z hlásky na hlásku a současně jako komunikační tepna pro rychlé přesuny vojska v obtížném terénu.

Později byly některé úseky rozebrány na stavbu domů a kasáren.

Zdeněk Vítek

Můžeme mít technické plyny i výhodněji?

Vážení kolegové,

váš věčný pláč, že se v našem Společenstvu kovářů nic neděje je přímo úměrný tomu, kdo a jak je aktivním členem. Někteří nestůhají a jiní čekají až co pro ně připravíme. Jak je ale všeobecně známo, spolky jsou aktivní vždy tak, jak je aktivní členská základna. Před dvěma měsíci jsem informoval výbor a některé členy o možné a velmi výhodné nabídce na stabilizování podmínek pro technické plyny (nás se hlavně týkají kyslík, acetylen, argon, CO₂ a možná další dle speciál. výroby). Všichni již víme, že bez řádné nájemní smlouvy už není možné tech. plyny získávat, a protože tato situace mě přišla nefér, hlavně k nám malým uživatelům, kteří tech. plyny potřebují velmi málo a nepravidelně. Většinou z nás stačí náplň v lahvích skoro na rok, nebo i déle. To je pak placení pronájmu velmi drahé a vlastně se nedá ani zaplatit, protože ztrácíme konkurenční schopnost a cena u nás je tak velká, že se vyplatí zadávat potřebný úkon (svařování) u velkých firem - našich už tak velkých konkurentů a ohřev řešit jiným méně pohodlným a pomalejším způsobem.

Proto jsem zahájil jednání s největšími dodavateli tech plynů na našem trhu, ale i s některými menšími a výsledek předčil očekávání. Dostali jsme nabídky na slevy pro členy našeho společenstva. Dodavatelé pochopili situaci ve které jsme se ocitli, ale zároveň požadují, abychom i my pochopili situaci jejich. Životnost lahví, pravidelné kontroly, údržba, přeprava, plnění a celková manipulace a distribuce je dnes náročná a je nutné stabilizovat situaci na současném trhu.

Nyní je ale největší problém s uzavřením dohody. Přesto, že jsem poskytoval úplné informace o možnostech a postupu jak se k této výhodě dostat. Do dnešního dne mám jen malé procento odpovědí. Tady se plně projevil pasivní přístup k dění uvnitř společenstva, ale i skoro žádná iniciativa pro uplatnění síly Společenstva jako respektovaného partnera, kterým už dneska jsme, a to nejen pro dodavatele, ale i státní správu nebo jiné právní subjekty.

Pokud se nedokážeme svojí aktivitou přihlásit o tyto výhody, nebudou nám prostě poskytnuty. Politika trhu je dnes jasná: peníze, konkurence, vzájemně výhodný obchod.

Je tedy teď na vás jak rychle mně odpovíte na nabídku a já pak budu moci za Společenstvo tuto dohodu smluvně uzavřít a podepsat partnerskou smlouvu, která nám přinese tyto výhody:

1. levnější tzv. „legalizaci“ v současnosti používaných tlakových lahví
 2. zvýhodněný dlouhodobý pronájem
 3. přístup k široké distribuční síti
 4. podporu strategického partnera pro Společenstvo
- Konkrétní nabídky viz. příložená tabulka.

NABÍDKY K POROVNÁNÍ:

– Od firmy MESSER TECHNOGAS s.r.o.

Druh plynu	Plnění	Ceníková cena bez DPH	Nabízená cena pro Spol. kovářů na příští 3 roky	Poskytnutá sleva garantovaná i po uplynutí 3letého období z platného ceníku
Kyslík 2,5 10,8 m	50/200	832,-	595,-	-28 %
Acetylen 10 kg	50/200	3478,-	2190,-	-37 %
CO₂	40l/30 kg	1128,-	990,-	-12 %
Propan Butan	33 kg	1230,-	1195,-	-3 %
Argon dle specifikace-		-	-	-30 %
Pronájem tlak. lahví 1ks				
	1 rok	2460,-	1300,-	-47 %
Dlouhodobý pronájem TL				
	2 roky		2600,-	
	3 roky		3900,-	
	4 roky		5200,-	
	5 let		6500,-	

– Od Společnosti LINDE GAS a.s.

Kyslík 2,5 10,8	50/200	890,-	712,-	-20 %
Acetylen 10 kg	50/200	4060,-	3248,-	-20 %
CO₂	40l/30 kg	1360,-	1088,-	-20 %
Propan Butan	33 kg	-	-	-5 %
Argon dle specifikace		????	????	-20 %

Pronájem-legalizace 1 ks TL

	1 rok	750,-	500,-	-20 %
Maximálně 1 TL na 3 roky		2250,-	1500,-	-20 %

Po 3 letech je možné prodloužit pronájem 1 TL za těchto podmínek:

	Ceníková cena	Pro Společenstvo s 20% slevou
na 1 rok	2500,-	2000,-
2 roky	4500,-	3600,-
3 roky	6300,-	5040,-
5 let	8900,-	7120,-

Všechny ceny jsou bez DPH, a proto pokud budete propočítávat výhodnost neopomeňte toto vzít v úvahu.

K oběma nabídkám je také potřeba připočítat poplatky ADR 60 Kč/1 TL a poplatek myto 25 Kč/1 TL a zase nezapomenout na DPH.

Obě firmy nám nabízejí případné zvýhodnění při nákupu potřebného vybavení pro řezání a ohřev pomocí směsi PB + kyslík.

Všechny dotazy, prosím, směřujte na **Zd. Slavatu**.

tel: **602 408 483**, e-mail: **slavatazdenek@volny.cz** nebo na adresu a kontakty Společenstva: Kovářské společenstvo, Bednářova 20, PSC 619 00, e-mail: **info@kovari.org**, **www.kovari.org**

Zpracoval: Zdeněk Slavata, člen představenstva našeho Kovářského společenstva.

Vyšlo již třetí číslo

časopisu „Kovářna pro radost“. Jsem rád že se podařilo zaujmout a že i ohlas je víc než povzbuzující. Přihlašují se stále noví předplatitelé, ale co je nejdůležitější, hlavně dopisovatelé skoro ze všech koutů naší vlasti. Co mě však v poslední době potěšilo, je skutečnost, že zájem je i ze zahraničí. Nevím jak hluboký a trvalý zájem to bude, ale hřeje to.

RIK-FER CZ s.r.o.
Hovorany

e-shop
www.rikfer.cz

- více než 7000 položek polotovárů, komponentů, potřeb pro kováře a zámečníky
- pohodlný nákup
- aktuální ceny
- při objednávce přes e-shop sleva 2%
- dodání zboží zásilkovou službou

Kompletní katalogy na www.rik-fer.eu

Největší radost ale mám ze setkání s šéfredaktorem německého časopisu „Hephaistos“ panem Tobiasem Schumacherem. Jeho zájem o spolupráci je dalším důvodem proč v započatém díle pokračovat. Je vidět zájem o dění v kovárně i mimo vyhlášenou akci jako je Hefaiston na Helfštýně, a po celé republice se koná mnoho zajímavého a to zajímá i kolegy v zahraničí. Máme co ukazovat, ale také nás zajímá co se děje v ostatním kovářském světě. Zde se nabízí výhoda spolupráce se zahraničními časopisy. Výměna materiálu je tak snadnější a doufám, že i pomůže zvýšit odbornost našeho časopisu. Někteří kolegové totiž poukazují na popularnost náplně Kovárny pro radost. Na Helfštýně se mě podařilo přesvědčit některé renomované osoby z řad odborníků o významu jejich spoluúčasti na tvorbě a zvýšení úrovně časopisu. Takže se máme na co těšit. Letos bych rád ještě vydal 4. číslo, asi někdy před Vánocemi a připravit tak pro vás malý dárek, který vás jistě potěší. Ještě využívám tuto příležitost, abych se vám omluvil za zkomolené popisky v třetím čísle, holt když si člověk myslí, že už něco zvládá, tak se musí poučit, že spěchat se nemá. Takže se ještě jednou omlouvám.

Jo, a abych nezapomněl s velkou lítostí oznamuji, že první číslo už je beznadějně vyprodáno a z druhého již zbývá pár desítek čísel. Pokud budete i nadále propagovat náš časopis tak budeme muset zvýšit náklad a to je přeci dobrá zpráva. Ne?

Zdeněk Slavata

Jaroslav Franěk

O sdružování kovářů a podkovářů v ČR

Kdy se začali kováři a podkováři sdružovat v organizace se přesně neví, neboť organizování bývalo pouze místní, městské nebo okresní. Nevíme přesně, kdy byla založena Zemská jednota kovářů a podkovářů z Čech a Moravy, která měla téměř šest tisíc členů, dosud nemohla být zjištěna, neboť v žádném archivním ústavu nebyly nalezeny administrativní písemnosti Zemské jednoty kovářů a podkovářů, která byla ke dni 28. 12. 1948 zrušena na základě rozhodnutí Ústředního akčního výboru NF, generálního sekretariátu v Praze. Nemovitý majetek kovářů

a jmění v částce 4 674 304 Kč získal Svaz československého živnostnictva v Praze. (Kováři nebyli živnostníci?)

Podle sdělení Doc. PhDr. Václava Ledvinky, CSc., ředitele Archivu hlavního města Prahy je fond dosud nezpracovaný a navíc ve stavu před stěhováním do nové budovy v Praze 4 Chodově. Bádání v tomto fondu není přehledné a i po udělení výjimečného povolení by nebylo reálné v krátkém časovém rozpětí. Po první světové válce se kováři začali sdružovat v okresní společnosti kovářů a podkovářů a později se přidružovali k Zemské jednotě kovářů a podkovářů v Praze. Zakladateli Zemské jednoty kovářů a podkovářů byli pravděpodobně František Komůrka v podobě starosty, Václav Bašta jako tajemník, další členové představenstva nejsou známi, měli to být František Bílek a Karel Poddaný z Prahy a Adolf Nypel z Rychnova nad Kněžnou. Dá se říci, že měli organizační schopnosti a zvláště František Komůrka, který již v tehdejší době měl v Praze v Řiční ulici zařízení dílnu na výrobu různých seker, motyk, krumpáčů a jiných potřeb pro spotřebitele. Dá se říci, že František Komůrka byl jak schopný kovář, tak i organizátor, neboť jak jsem se v úvodu zmínil, dělal páteř kovářům z Čech a Moravy. Obstaral na vládních úřadech něco peněz a z příspěvků každého člena Zemské jednoty byl postaven dům kovářů a byl pojmenován „Kovářský domov“. Byl slavnostně otevřen v roce 1934. Teď už mohli kováři jezdit příležitostně do Prahy a přenocovat mohli bezplatně jako doma. „Kovářský domov“ byl **ve Vysočanech v Podkovářské ulici číslo 4**. Postupně byly prováděny Ústavem pro zvelebování živností přípravné kurzy pro nastávající podkováře se závěrečnou zkouškou podkováře. Doba byla taková, že nastala nešťastná konkurence a někteří kováři snad nedovedli kalkulovat, jak si mohou ohodnotit svoji práci. Zákazníci byli ne tak šetrní, ale hladoví, že když to bylo u konkurence o jednu korunu levnější, tak přebíhali, kde je to levnější. Zemská jednota kovářů též dala každému členu ceník různých výrobků a hodinové mzdy pro kováře a podkováře. Pořízení ceníku nebyla jednoduchá záležitost, neboť do mzdové záležitosti kovářů se také pletlo ministerstvo zemědělství, takže nakonec došlo k usmíření a dohodě. Kolik bylo zemědělců, kteří říkali, že si neumějí ani hřebík do hrábí zatlouci, byli také tací, že uměli vše, chodili ke kováři pouze z nouze a většinou to byli, jak se jim říkalo „žabaři“.

Tak si i koňm, krávám či volkům nedopřáli včasného podkování, až teprve kdy začali tito pomocníci v zemědělství zvedat nohy, tak to měl podkovář zachraňovat. Třebaže tato zvířata na toto opatření byla chráněná zákonem. Celosvětová krize pokračovala od let 1928–29 tak, že se šetřilo na všem, ale mnohdy přespříliš. Selky chodily s máslem a pro svoji potřebu kupovaly různé levné margariny. Nechci se ani zmiňovat o námezdních silách, které pracovali k celému zaopatření u leckterých zemědělců. Také na kováře někdy nezbyvalo a muselo se chodit stále upomínat. A tak leckterá selka si posteskla, když ji učeň či tovaryš přinesl účet od mistra kovářského „Venouši, vyříd' panu mistrovi, že jsem se ježišovala“.

Přišla ta nešťastná léta 1937 – 1939. Západní a Východní světy nás opustily a domnívaly se, že když nás obětují těm, kteří toužili po světovládě. V březnu 1939 napadlo hodně sněhu a v ranních hodinách se k nám valila vojska z Velkoněmecké říše a ihned se jezdilo vpravo. Takže kováři zase předělávali brzdy na levou stranu u majitelů provozů. Bylo všude pláče a nářku a někde také mlčení snad s nadějí na lepší časy. Pomalu nastala lístková soustava a také přiděly na železný materiál, který byl předělen na okresní společnosti kovářů a podkovářů. Zemědělci měli lepší prosperitu, měli už družstevní mlékárny, výkupní podniky a také začínali hýbat s peněženkou. Takže kováři a podkováři měli dosti práce a nemuseli naříkat na její nedostatek. Kováři a podkováři dostávali potravinové lístky pro velmi těžce pracující. Nastalo období Protektorátu Čechy a Morava.

Na úřadech se ukazovali lidé různých kvalit a bylo i takových, že dělali více než bylo radno, aby ukázali loajalitu vůči okupantům. Blížila se nová světová válka. Co bylo ve Verssaillském znění smluv? Kdo je nechal vojensky připravit? Začalo to

Kovářské společenstvo připravuje Valnou hromadu

v termínu březen–duben 2009 (některou sobotu).

Při výběru míst rozhodují tyto podmínky: **sál pro alespoň 150 osob, možnost občerstvení a oběda** (alespoň nápoje a guláš či jiné menu), **bezplatný pronájem sálu** (pronajímateli stačí zisk z prodeje jídla a nápojů pro 50–150 osob).

Prosíme napište nám do konce roku 2008 vaše názory i případné další nabídky na místo konání, které byste nejvíce uvítali. Posílejte je na:

E-MAIL: info@kovari.org nebo FAX: 543 251 394

Polskem a potom hořela celá Evropa a okrajové části Afriky. Němcům na východních pozicích začínal končit slunečný den a začínali se chápat i malé mechanizace a používat koňské potahy se saněmi. Čeští a Moravští kováři to měli zachránit. Přišly výkresy na okresní společnost kovářů a podkovářů a promtne se dělaly součásti dílu na náhradní saně. Měli toho málo, tak další dávka. Což o to, zaplatili to slušně, ale musel by mus. Už ani nebyl určitý druh materiálu pro kováře. Materiál na opravu vozů se řezal z hotového plechu plamenem, na automatech, následkem ohřevu byl pokroucený a bylo třeba rovnat a kvalita vadná, těžce se ohýbal a zpracovával. Kde už bývali elektrické svářečky, tak to bylo lehčí, ale se svářením ve výhni to bylo umění. I některé nástroje byly nedostatkové, takže narůstali šmelináři pouze za proviant, ale vždyť kováři měli hospodářství pro svoji potřebu a museli také plnit dodávky zemědělských produktů včetně vepřového sádla. Začaly odvodit na práce do Říše. I na okresních společenstvech kovářů se objevovaly vyhlášky „Dílna zrušena“. Vše také záleželo na lidech, kteří nedokázali zdůvodnit nutnost a důležitost kovářů a podkovářů.

Přepsal: Zdeněk Vitek

Kalendář kovářských akcí v roce 2009

Prosíme čtenáře našeho Věstníku i pořadatele akcí, kteří vědí o akcích, kurzech, seminářích s kovářskou tematikou nebo pro kováře v roce 2009, popřípadě o změnách v termínech ohlášených akcí, aby informovali naše Kovářské společenstvo (naše e-mailová adresa je info@kovari.org). Rádi tyto informace bezplatně zveřejníme v této rubrice našeho Věstníku a na internetových stránkách společenstva.

Tomáš Blažiček

INZERCE VE VĚSTNÍKU

ŘÁDKOVÁ INZERCE ČLENŮ

Řádková inzerce našich členů do 200 znaků – zdarma. Inzeráty nám můžete zasílat písemně poštou či na e-mail: info@kovari.org

- **Pronajmu kovářnu** v okrese Nový Jičín. Možnost příj. ubytování. Zájemci volejte tel.: 775 11 05 52, Jiří Šustek

Naše internetová adresa je: www.kovari.org

E-mail: info@kovari.org

Číslo účtu: **27-9588170297/0100**

Poštovní adresa: **Kovářské společenstvo
Bednářova 20, 619 00 Brno**

Uzávěrka pro dodání článků a inzerce do příštího čísla je 31. 12. 2008. Příští číslo vyjde do konce ledna 2009.

Čtvrtletník „Vestník Společenstva uměleckých kovářů, zámečnicků a kovářů–podkovářů Čech, Moravy a Slezska“ vydává pro své členy „Společenstvo uměleckých kovářů a zámečnicků a kovářů–podkovářů Čech, Moravy a Slezska“ (zkráceně „Kovářské společenstvo“). Zdarma pro členy, volně neprodejné.

Registrace Minist. vnitra ČR byla provedena 9. prosince 2002, pod č. j. VS II-1/51999/02-R. IČO: 26611422. Registrace MK ČR E 17947.

Kontakt pro zaslání korespondence a redakčních příspěvků: **Bednářova 20, 619 00 Brno**, e-mail: info@kovari.org nebo telefonicky každé úterý od 16 do 18 hod na tel. čísle: 721 601 166.

Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Za případné tiskové chyby neručíme, ale omlouváme se za ně.